

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

PARLAGISAS-VÉDELEMI MUNKACSOPORT 2006. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Az MME 2006. évi parlagisas-védelmi munkáit támogatta:

Együttműködő partnereink:

Budapest, 2007. április

Tartalomjegyzék

1. A Munkacsoport munkájában résztvevő személyek, intézmények	3
2. Országos parlagisas-monitoring	4
3. Költsék meghiúsulása és mortalitás	4
4. Gyűrűzés.....	5
5. Gyakorlati védelmi akciók a költési siker és a túlélés növelése érdekében	8
6. Kutatási programok és publikációk	9
7. Ismeretterjesztés	10
8. Nemzetközi Parlasi Sas Munkacsoport	10

A beszámolóval kapcsolatos észrevétel, további információ:

Horváth Márton, MME, Budapest, 1121 Költő u. 21., Email: horvath.marton@mme.hu

A beszámoló elektronikus (pdf) formátumban letölthető: www.imperialeagle.hu

Ajánlott hivatkozás:

Horváth M., Fatér I., Bagyura J., Kovács A., Demeter I., Firmánszky G. és Szitta T. (2007):

Parlagisas-védelmi Munkacsoport 2006. évi beszámolója. Magyar Madártani és

Természetvédelmi Egyesület, Budapest. Kézirat. 10 pp.

1. A Munkacsoport munkájában résztvevő személyek, intézmények

A Magyar Parlagisas-védelmi Munkacsoport munkáját a **Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Ragadozómadár-védelmi Szakosztálya** koordinálja, együttműködve a **Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természetvédelmi Hivatalával**, az illetékes **nemzeti park igazgatóságokkal** (BNP, HNP, DINP, ANP, KMNP, FHNP, BFNP) és **környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségekkel** (OKTVF, ATV-, ÉD-, ÉM-, KD-, KDV-, KTV-, KV-KTVF), valamint helyi civil természetvédelmi szervezetekkel és számos önkéntessel.

A Munkacsoport terepi adatgyűjtésében a következő személyek vettek részt a 2006-os évben: *Bagyura János, Balázs István, Balázs Tibor, Barta Zoltán, Bartha Csaba, Bedő Péter, Béres István, Borbáth Péter, Czifrák Gábor, Csonka Péter, Darányi László, Demeter Gábor, Demeter Iván, Domboróczki Gábor, Dudás Miklós, Fatér Imre, Feldhoffer Attila, Ferenc Attila, Firmánszky Gábor, Fitala Csaba, Fodor István, Forgách Balázs, Gedei Lóránt, Gutermuth Ádám, Gutermuth Miklós, Harmos Krisztián, Horváth Márton, Juszti Balázs, Kazsi Róbert, Keskeny Attila, Klébert Antal, Kleszó András, Kotymán László, Kovács András (Eger), Kovács András (Fegyvernek), Kozma László, Lóránt Miklós, Losonczi László, Majercsák Bertalan, Mibók József, Molnár István Lotár, Monoki Ákos, Monori György, Nagy Lajos, Nagy Tamás, Németh Ákos, Oláh János, Óze Péter, Palatitz Péter, Papp Ferenc, Petrovics Zoltán, Pigniczki Csaba, Pongrácz Ádám, Prommer Mátyás, Puskás László, Sali István, Seres Nándor, Serfőző József, Siklósi Máté, Solt Szabolcs, Solti Béla, Spakovszky Péter, Szabó Attila, Szegedi Zsolt, Széll Antal, Szitta Tamás, Tar János, Tihanyi Gábor, Tóth Imre, Tóth László, Tőgye János, Urbán László, Urbán Sándor, Váczi Miklós, Ványi Róbert, Varga Zsolt †, Vasas András, Viszló Levente, Zalai Tamás.*

A begyűjtött táplálékmaradványok határozását *Dr. Solti Béla* (Mátra Múzeum) végzi. A begyűjtött parlagisas-tollminták genetikai vizsgálatát a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Karán végezte *Vili Nóra, Kovács Szilvia és Kalmár Lajos*. A ki nem kelt tojásokat a KÁTKI-ban (*Barna Judit, Szőke Zsuzsanna, Váradi Éva, Végi Barbara*), míg az elpusztult madarakat az Országos Állategészségügyi Intézetben vizsgálták meg (*Dr. Erdélyi Károly*).

A sérült madarak kezelését a Fővárosi Állat- és Növénykert állatorvosai (*Molnár Viktor és Sós Endre*) végezték. A nem elengedhető madarak megfelelő elhelyezése a HNPI górési ragadozómadártelepén *Kis Róbert* segítségével történik.

Köszönjük a Szlovák Ragadozómadár-védelmi Egyesület (RPS) szakembereinek segítségét a közös munkáinkban: *Jozef Chavko, Monika Chrenkova, Danko István, Demeter Gábor, Hana Latkova, Mibók József és Slavka Sinyova*. A grúzai és az ukrainai terepmunkákat *Zura Javakbshvili-vel, Giorgi Darcbiasvili-vel (GCCW)*, valamint *Sergei Domasenskij-vel, Vitaly Vetrov-vel és Sergei Prokopenko-vel (UTOP)* végeztük.

A Nemzetközi Parlasi Sas Levelezőlistát *Kovács András és Tamás Enikő* üzemelteti. Köszönjük továbbá az MME titkárságának segítségét a program technikai lebonyolításában (*Halmos Gergő, Márta Krisztina, Orbán Zoltán, Pogonyi Ágnes, Trautmann Tamás és Vándor Barbara*). A sas-szinkron adatok bevételét és kiértékelését az MME Monitoring Központjával végeztük (*Nagy Károly, Görög Zoltán és Nagy Zsolt*).

2. Országos parlagisas-monitoring

Az ország területén található valamennyi ismert parlagi sas párnál az előző évek munkája alapján kiválasztott koordinátorok megszervezték az egész éves megfigyelést, összegyűjtötték az adatokat, valamint kapcsolatba léptek a helyi érdekcsoportokkal. Folytattuk a fokozott adatgyűjtést a fiatal madarak időszakos megtelepedési területein is, hogy ezen területeket minél pontosabban behatárolhassuk és védelmi intézkedéseket kezdeményezhessünk.

A 2006-os évben a parlagi sas magyarországi költőállományát 85-90 pár közé becsültük. A költési kísérletek alakulását az **1. táblázatban** foglaltuk össze. Mind a 85 ismert aktív parlagisas-territóriumban sikerült párban megfigyelni madarakat, és 7 újonnan felfedezett pár került elő. 81 pár foglalt fészket (49 territóriumban épült új fészkek), 73 pár kezdte meg a kotlást, és 49 sikeres pártól 85 fióka repült ki (sikerességi arány: 67%, költési siker: 1,73 fióka/sikeres pár). A korábbi évtizedben megfigyelhető lassú állománynövekedés öröndetes módon tehát tovább folytatódott, a kirepülési siker a sokéves átlaghoz hasonló volt.

2006. január második hétvégéjén az MME Bükki Csoportja, az Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület és a BNP Hevesi Fűves Puszták TK (*Tóth László és Borbáth Péter*) által közösen szervezett 13. Hevesi Sasszinkronnal párhuzamosan meghirdettük a harmadik országos sasszinkront is. Az összesen 165 önkéntes és nemzeti parki alkalmazott részvételével, 23 különböző régióban zajló felmérések eredményeképpen 267 rétisas, 4 szirti sas és 2 fekete sas mellett 81 parlagi sast is megfigyeltünk (összesen 354 sas példány).

3. Költések meghiúsulása és mortalitás

A költések meghiúsulási okait, az elpusztult vagy élve kézrekerült madarak adatait a **2. táblázatban** foglaltuk össze. Ebben az évben is a költések legnagyobb számban a kotlás közben hiúsultak meg (18 eset, a kotló párok 25%-a), míg a fiókanevelő párok közül mindössze 6 (11%-uk) lett sikertelen. A meghiúsult költések okát 10 esetben (9 tojásos, 1 fiókás fészkalj) nem tudtuk egyértelműen megállapítani (nem zárható ki az emberi zavarás). A további 14 meghiúsult költések és fészkekben történt mortalitások okainak eloszlása a következő volt: **vihar** (2 tojásos + 3 fiókás fészkalj, valamint további 4 fióka), **terméketlen tojások** (3 fészkalj + 3 további tojás), **zavarás** (3 tojásos fészkalj), **mérgezés** (1 tojásos + 1 fiókás fészkalj), **rendellenes embrió** (1 tojás).

A tavalyi évben 9 elpusztult és 2 sérült kifejlett madár került kézre Magyarországon: **mérgezés** (6 pd, ebből 1 életben maradt), **áramütés** (3 pd), **vonat üti el** (2 pd, ebből egy életben

maradt), *lövés* (1 pd), *ismeretlen eredetű lábtörés* (1 pd). Egy 1995-ben Szlovákiában gyűrűzött madarat a Hernád-völgyben ütött el vonat (a szárnytörése nem lesz teljesen gyógyítható, így fogságban marad). Nagy valószínűséggel szintén vonat ütötte el azt a magyar gyűrűs madarat is amelyet a magyar-román határon találtak meg elpusztulva, törött szárnyal egy vonatszerelvény tetején.

Aggodalomra ad okot, hogy 2006-ban három, egymástól független parlagisas-mérgezéses eset is előfordult, amely példátlan az elmúlt évtizedekben. **(1)** Áprilisban egy kotlófoltos parlagisas-tojót találtak elpusztulva a Zempléni-hegységben, a tojások a fészekben pusztultak el, a hímeket sem figyeltük meg ezt követően, így nagy valószínűséggel az is elpusztult. A tojóból forát-mérgezést mutattak ki és benne egy fácán maradványait találták. **(2)** Júniusban egy öt fős elpusztult parlagisas-család és egy fácán került elő egy régóta ismert Heves-megyei sasfészekből. Mindegyik sasnál karbofurán-mérgezést állapítottak meg, és a fácánban még jóval nagyobb koncentrációban volt jelen, így egyértelműsíthető, hogy azt bemérgezett csalétekként helyezték ki. **(3)** Decemberben néhány hét leforgása alatt három elpusztult és egy még élő parlagi sas (ez utóbbi szlovák gyűrűs), és egy teljesen legyengült rétisas került elő a Jászságban. A sasok és egyéb megtalált ragadozók karbofuránnal bemérgezett galamb csalétekekből, illetve az ezek miatt elpusztult állatokból ettek. Az élő parlagi- és rétisast a gyors állatorvosi beavatkozás mentette meg, és néhány héttel később szabadon engedhettük őket.

Emellett decemberben a Borsodi-Mezőségből egy söréttel meglőtt adult madár került be (az ott költő pár hímje). A madár a fél szemére megvakult, és maradandó szárny sérülést is szenvedett, így nem lesz elengedhető. A mérgezések és esetlegesen a lövéses esetek elharapódzása ellen mindenképpen felvilágosító kampányt kell indítanunk, és el kellene érni a jövőben, hogy precedens értékű ítéleteket hozzanak hasonló esetekben.

4. Gyűrűzés

2006-ban 35 fiókát gyűrűztünk meg hagyományos alumínium és kék alapon fehér kódos műanyag gyűrűkkel. Két szlovákiai madár került meg hazánkban, míg egy magyar gyűrűs madár Romániában (okokat ld. előbb). Emellett a színes gyűrűzésnek köszönhetően további 7 madarat sikerült azonosítani: 1 Szlovákiában és 5 itthon gyűrűzött madarat Magyarországon, míg egy magyar színes gyűrűs madarat Görögországban azonosítottak. További 8 színes gyűrűs példányt is megfigyeltek hazánkban, de ezek pontos eredetét nem lehetett megállapítani (3 magyar és 5 szlovák gyűrűs példány).

1. táblázat: Parlagi sas költési kísérletek alakulása Magyarországon 2006-ban

Év	Becsült állomány	Megfigyelt párok	Fészek-foglaló párok	Kotló párok	Fióka-nevelő párok	Fióka-repítő párok	Kirepült fiókák száma	Kirepült fiókák eloszlása	Sikerességi arány (fióka-repítő párok / kotló párok)	Átlagos fiókaszáma (kirepült fióka / fióka-repítő párok)	„Költési siker” (kirepült fióka / kotló párok)
2004	75-85	71	70	63	46	41	63	21x1, 18x2, 2x3	0,65	1,54	1,00
2005	80-85	79	73	67	57	55	90	24x1, 27x2, 4x3	0,82	1,63	1,34
2006	85-90	85	81	73	55	49	85	21x1, 20x2, 8x3	0,67	1,73	1,16

Élőhelytípus szerint:

Hegyvidék	21-23	21	19	15	11	10	16	6x1, 2x2, 2x3	0,67	1,60	1,07
Síkvidék	64-67	64	62	58	44	39	69	15x1, 18x2, 6x3	0,67	1,77	1,19

Nemzeti Park Igazgatóságok szerint:

ANPI	5-6	5	5	4	2	2	4	1x1, 1x3	0,50	2,00	1,00
BNPI	47-48	47	44	42	33	29	49	13x1, 12x2, 4x3	0,69	1,69	1,17
BNPI-HNPI határ	4	4	4	4	4	3	6	1x1, 1x2, 1x3	0,75	2,00	1,50
DINPI	6	6	6	3	2	2	2	2x1	0,67	1,00	0,67
FHNPI	1	1	1	1	1	1	1	1x1	1,00	1,00	1,00
HNPI	13-15	13	13	12	10	9	18	2x1, 5x2, 2x3	0,75	2,00	1,50
HNPI-KMNPI határ	1	1	1	1	0	0	0	-	0,00	-	0,00
KMNPI	8-9	8	7	6	3	3	5	1x1, 2x2	0,50	1,67	0,83

2. táblázat: Meghiúsult parlagi sas költsékek, mortalitás és kézre kerülés 2006-ban

STÁDIUM	MEGHIÚSULT KÖLTÉSEK, MORTALITÁS, KÉZRE KERÜLÉS OKA	Meghiúsult költségi kísérletek száma	Elpusztult tojások és madarak minimális száma	Élve kézre került (ebből repatriált) madarak száma
Territórium-foglalás (85) 4 territóriumban (5%) nincs fészek	Ismert fészket nem foglaló pár (BE6, BS1, M4, Z2)	- (4)	-	-
Fészkepítés (81) 7 pár (9%) nem kezdett kotlani	Ismert fészkekben kotlásba nem kezdő, fészkepítő ad. párok (CS1: erdészeti munka fészeknél, BR1, HS7, NK1)	- (4)	-	-
	A fészkepítő pár egy (BN1) vagy mindkét tagja átszíneződő (BE1, HS23)	- (3)	-	-
Kotlás (74) 18 költés (25%) meghiúsult, min. 25 elpusztult vagy terméketlen tojás	Tojásos korban ismeretlen okból tönkrement fészkealjok (B1, B2, BE3, BS4, CO1, J11, HS8, HV4, Z5)	9	9 (1x1,8x?)	-
	Viharban megsemmisült tojásos fészkealjok (HV6, J10)	2	2 (2x?)	-
	Zavarás miatt bezápuult tojásos fészkealjok (BE8: méhész, BS5: mezőgazdasági munkák, HV7: ?)	3	4 (1x1,1x2,1x?)	-
	Terméketlen tojások (HS3: 5. éve záptojás a fészkekben, CO2, IV3)	3	4 (2x1, 1x2)	-
	Tojó (és vsz, a hím is) forát-mérgezés miatt elpusztul kotlás közben (Z1)	1	1 (1x?)	-
	Ki nem kelt tojások fióka mellett (BE7, BS2, HS5: terméketlen, J6: rendellenes embrió, HS21: ?)	-	5 (5x1)	-
	Viharban tönkrement fiókás fészkealjok (BK2: kiesett fiókát kaszálógéppel vágja le, J6, M3)	3	3 (3x1)	-
Fiókanevelés (56) 6 költés (11%) meghiúsult, min. 12 elpusztult fióka	Viharban elpusztult 1 fióka kétfiókás fészkealjából (HS17: élő fióka sikeresen áthelyezve HS21-be, B3, HS18, Z3)	1	4 (4x1)	1 (1)
	Viharban kiesett élő fiókák (J2: sikeresen áthelyezve HS16-ba, HS-10: sikeresen visszahelyezve)	-	-	2x1 (2)
	Mérgezés (2 szülő is, karbofurános fácán) (HS6)	1	3 (1x3)	-
	Kétfiókás fészkealjából az egyik fióka fészek mellett felakasztotta magát, másik a fészkekben pusztult el (HS24)	1	2 (1x2)	-
	MEGHIÚSULT KÖLTÉSI KÍSÉRLETEK ÖSSZESEN		24	37
1. éves madarak (5 pd)	Vonat elüti, román határon kerül meg (HS16 – Románia)	-	1	-
	2 mérgezett madár, egyik élve: szlovák gyűrűs, gyógyultan szabadon engedve (Szlovákia – Jászág)	-	1	1 (1)
	Törött lábú madár kerül meg, ok ismeretlen (Vértes)	-	-	1 (0)
	Áramütött fiatal madarak fészek közelében (BA1, BE5)	-	2	-
Átszíneződő (2-5. éves) madarak (2 pd)	Áramütött 2. éves madár (Békés)	-	1	-
	Mérgezett 2. éves madár (2 juv-val együtt megtalálva) (Jászág)	-	1	-
Adult madarak (4 pd)	Vonat elüti, 12. éves szlovák gyűrűs, nem teljesen javítható szárnytörés (Szlovákia – HV4)	-	-	1 (0)
	Mérgezett madarak (Z1: tojó, HS6: hím+tojó)	-	3	-
	Meglőtt madár (BS5)	-	-	1 (0)
KÉZRE KERÜLT KIFEJLETT MADARAK ÖSSZESEN		-	9	4 (1)
MINDÖSSZESEN		24	46	7 (4)

5. Gyakorlati védelmi akciók a költési siker és a túlélés növelése érdekében

2005-2006-telén és 2006 őszén további mintegy 20 új műfészket helyeztünk ki parlagi sas élőhelyeken, valamint számos korábban kihelyezett, parlagi sasok számára is alkalmas műfészket újíttunk fel. 2006-ban 12 parlagi sas pár foglalt mesterséges fészket (6 sikeres pártól 8 fióka repült ki).

A Bükkalján egy pár rendkívül zavart helyen kezdett fészkepítésbe, így a Bükki Nemzeti Park munkatársaival a néhány napos fészkekezdemény eltávolítása mellett döntöttünk. A pár átköltözött egy sokkal biztonságosabb helyre, ahonnan három fiókát repített.

A Jászságban egy olajvezetéket újíttak fel, amely közvetlenül egy lakott fészket mellett futott, így az olajtársasággal megegyeztünk, hogy csak nagyfiókás korban és folyamatos őrzés mellett végezhetik a munkákat, és egyszerre maximum 5 óráig. Az egyeztetésnek és az őrzésnek köszönhetően sikeresen repült ki a három fióka a fészkekből.

Egy hevesi fészkekből egy júniusi viharban esett ki a két fióka. Az öreg madarak nem voltak már a fészket körül, és az egyik fióka el is pusztult. A másik fióka viszont egészséges volt, így azt egy közeli egyfiókás fészkebe helyeztük be, ahonnan mindketten sikeresen ki is repültek.

Egy háromfiókás jászsági fészket is megdőlt egy viharban, és az egyik fióka kiesett. Mivel az eredeti fészket egy vékony oldalágon volt és alig maradt belőle valami (ezt gyakorlatilag a két megmaradt fióka tartotta össze), így a fiókát egy műfészkebe helyeztük az eredetitől mintegy négy méterre. Azonban megfigyeléseink azt mutatták, hogy csak a két eredeti fiókát etették a szülők, így a harmadik fióka egy közeli egyfiókás fészkebe történő áthelyezése mellett döntöttünk. Mindkét fészkekből sikeresen kirepült mindkét fióka.

Szintén egy viharban dőlt ki egy hevesi fészkesfa közvetlenül a fiókák kirepülése előtt. Az egyik fióka már fel tudott ülni az ágakra, de a másik röpképtelen madarat, így azt megfogtuk és a fővárosi állatkertbe szállítottuk vizsgálatra. Pár napos erősítés után visszavittük a fészkehez, majd további néhány napig etettük egy számára kialakított kiülőhelynél, amíg már magától is fel tudott már repülni az ágakra és a szülei is etették.

A Zemplénben is leszakadt egy fészket viharban, és egy kiesett fióka maradványait a fészket alatt meg is találtuk. Legnagyobb meglepetésünkre, azonban a leszakadt fészket maradványában (az eredeti helye alatt mintegy 5 méterrel) egy 6 hetes fióka volt és innen később minden külső segítség nélkül sikeresen ki is repült.

2006/2007 telén is novembertől februárig rendszeresen helyeztünk ki elpusztult állatokat (főleg házi nyulakat a Jászberényi Állat- és Növénykert segítségével) három helyszínre a fiatal madarak egyik legfontosabb telelőhelyén a Jászságban, melyből rétisasok társaságában rendszeresen táplálkoztak.

A 2006-os évben két parlagisas-territóriumban (Cserhátalja, Börzsöny) kezdeményeztünk soron kívüli szigetelést a fészkek 2-3 kilométeres körzetében. A cserhátaljai fészkekből sikeresen kirepült három fióka (a börzsönyi fészkekben záptojások voltak).

6. Kutatási programok és publikációk

Rádiós és műholdas nyomkövetés

2006-ban mindössze egy alkalommal mértük be egy 2005-ben jelölt rádióadós madár jelét a Bükkből. Nagy valószínűséggel már nem is fogunk jelet kapni a korábbi években megjelölt 16 madár egyikéről sem, hiszen az adók akkumulátorai lemerültek. A 8 műholdas nyomkövetővel ellátott madárból a 2006-os év elején még négy adójától kaptunk több-kevesebb rendszerességgel jeleket, azonban később már csak egy (2005. novemberében elengedett) madár adója működött. A madarak a Kárpát-medencében mozogtak.

Szeptemberben a Jászságban, míg október és december között a Pusztaszeri TK-ban láttak egy fiatal parlagi sast, amelynek a hasán lógott egy műholdas jeladó. Valószínűleg az történt, hogy a jeladón levő rögzítések közül az első kettő kioldott, azonban a tervezettel ellentétben a hátsó rögzítések nem engedték leesni az adót a madárról. A jövőben a jeladók felszerelésénél más technikát kell használni, hogy ne veszélyeztessük a madarakat, azzal, hogy esetlegesen a félig leoldott adók hátráltatják, vagy beleakadnak valamibe.

Egyedek genetikai azonosítása

A 1997 óta tartó szisztematikus tollgyűjtés tovább folytatódott 2006-ban, így további mintegy 400 db vedlett tollat (összesen mintegy 3600 db), valamint 35 db fiókából szedett pihetollat (összesen 196 db) gyűjtöttünk. A SZIE Állatorvos-tudományi Karán végzett genetikai vizsgálatok során 2006-ban a magyar és egy észak-kazahsztáni populációt hasonlítottak össze mitokondriális DNS alapján. Az előzetes eredmények azt mutatják, hogy a hazai populáció esetében sem kell egyelőre tartani jelentős genetikai leromlástól, hiszen a magyar populáció genetikai diverzitása hasonlóan

tűnik a jóval nagyobb kazah populációéhoz.

A program tudományos eredményeiről 3 nemzetközi és egy hazai szakmai konferencián számoltunk be.

7. Ismeretterjesztés

A nagyközönség tájékoztatása céljából 2006-ban hat alkalommal adtunk közre sajtóhírt és egy sajtótájékoztatót tartottunk, valamint számos riportot adtunk, amelyek hatására minimum 134 alkalommal szerepeltünk a legkülönbözőbb médiákban (26 újságcikk, 21 rádió, 8 TV és 79 web riport).

A terepi munkák során a munkacsoport tagjai folyamatosan kapcsolatba kerültek a helyi fontosabb érdekcsoportok (mezőgazdászok, erdészek, vadászok) képviselőivel, valamint 8 előadást tartottunk az MME parlagisas-védelmi programjáról és az együttműködés lehetőségeiről. A program legfontosabb eredményeit több alkalommal közzétettük a hazai és nemzetközi szakmai levelezőlistákon.

8. Nemzetközi Parlasi Sas Munkacsoport

2006. márciusában részt vettünk a BirdLife International és a Grúz Madártani Egyesület (GCCW) által Tbilisiben rendezett workshopon, ahol az MME szakembereinek szerkesztésében került kidolgozásra a Kaukázusi Parlasi Sas Akcióterv. A két napos közös terepbejárás alkalmával egy ismert és két korábban nem ismert grúzias parlasi sas pár fészket fedeztük fel.

Augusztusban az Ukrán Madártani Egyesülettel (UTP) közös expedíció során látogattuk meg a potenciális ukrán parlasi sas élőhelyeket. A kéthetes út során meglátogattuk az UTOP által ismert két lakott fészket, valamint felfedeztünk két korábban nem ismert fészket és két további területen párban figyeltünk meg madarakat.

Az év során két alkalommal tartottunk megbeszélést a Szlovák Ragadozómadár-védelmi Egyesület (RPS) munkatársaival a parlagisas-védelmi programjaink közötti együttműködés érdekében.

A Munkacsoportunk által működtetett a nemzetközi parlasi sas levelező listának jelenleg 23 országból 58 tagja van.